

Результати позапланового аудиту діяльності Київської міської клінічної офтальмологічної лікарні «Центр мікрохірургії ока» щодо стану розрахунків по заробітній платі за період з 01.04.2020 по 01.10.2020 року

КМКОЛ «ЦМХО» створене з метою інтеграції та ефективного використання ресурсів для досягнення найвищих результатів у наданні третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги населення м. Києва в якійсній кваліфікованій і доступній медичній допомозі.

Законом України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» передбачено створення нового механізму фінансування надання медичних послуг та лікарських засобів, зокрема, шляхом поступового переходу на оплату з державного бюджету медичних послуг та лікарських засобів, що входять до програми медичних гарантій.

Така модель фінансування передбачає перехід від утримання закладів охорони здоров'я до оплати реальних результатів їх діяльності, тобто за фактично надані пацієнтам медичні послуги.

З 1 квітня 2020 року впроваджено наступний етап медичної реформи, який передбачає реалізацію програми медичних гарантій для всіх видів медичної допомоги, серед яких і вторинна (спеціалізована) та третинна (високоспеціалізована). До програми медичних гарантій долучаються всі комунальні заклади охорони здоров'я, які надають відповідну медичну допомогу та заключили договір про медичне обслуговування населення з Національною службою здоров'я України.

Однією з обов'язкових вимог до надавача послуг з медичного обслуговування населення для укладання договорів з Національною службою здоров'я України та переходу на нову систему фінансування є автономізація закладів охорони здоров'я, тобто їх перетворення зі статусу бюджетних установ в комерційні неприбуткові підприємства.

Водночас, у зв'язку з реалізацією Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення», до Бюджетного кодексу України внесено зміни, відповідно до яких фінансування з місцевих бюджетів видатків на охорону здоров'я здійснюється виключно в частині співфінансування оплати медичних послуг, що надаються в рамках програми державних гарантій медичного обслуговування населення, для покриття вартості комунальних послуг та енергоносіїв, місцевих програм розвитку та підтримки комунальних закладів охорони здоров'я і місцевих програм надання населенню медичних послуг понад обсяг, передбачений програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, місцевих програм громадського здоров'я.

З метою управлінської та фінансової автономізації системи закладів охорони здоров'я, що належать до територіальної громади міста Києва, Департаментом охорони здоров'я в червні 2019 року підготовлено проєкт рішення Київської міської ради, яким передбачено реорганізувати 69 закладів охорони здоров'я, серед яких і Центр, шляхом перетворення їх в комунальні некомерційні підприємства.

При цьому, на пленарному засіданні Київської міської ради під час прийняття зазначеного рішення депутатами виключено Центр з переліку установ, які передбачалось реорганізувати.

Таким чином, Центр втратив можливість укласти договір про медичне обслуговування населення з Національною службою здоров'я України та, відповідно, починаючи з 01.04.2020 - отримувати фінансування за надання медичних послуг населенню згідно програми державних гарантій.

Водночас, незважаючи на зміни в бюджетному законодавстві, якими не передбачено спрямування поточних видатків з місцевих бюджетів на утримання закладів охорони здоров'я, Департаментом охорони здоров'я частково в лютому 2020 року та квітні 2020 року доведено Центру бюджетні асигнування на оплату праці на квітень-жовтень 2020 року у сумі 11,15 млн грн (заробітна плата – 9,32 млн грн, нарахування на оплату праці – 1,83 млн грн), з яких на квітень-вересень – 9,38 млн грн, чим надано право Центру брати бюджетні зобов'язання та здійснювати відповідні платежі.

Фактично, за квітень-вересень 2020 року, не у відповідності до Бюджетного кодексу України, за рахунок коштів місцевого бюджету Департаментом охорони здоров'я профінансовано поточні видатки Центру на оплату праці і нарахування на заробітну плату в загальній сумі **2,9 млн грн**, які Центром спрямовано на виплату заробітної плати, нараховану за квітень та частково за травень 2020 року.

В подальшому, фінансування Центру в рамках вищезазначених затверджених бюджетних асигнувань Департаментом охорони здоров'я не здійснювалось.

За цих обставин, враховуючи неможливість укладення договорів з Національною службою здоров'я України в статусі бюджетної установи та відсутності підстав здійснення оплати поточних видатків на утримання закладів охорони здоров'я за рахунок коштів місцевих бюджетів, склалася проблемна ситуація, пов'язана із забезпеченням фінансування Центру.

З метою розв'язання зазначених проблемних питань, Кабінетом Міністрів України внесено низку змін до відповідних постанов, якими, як виняток, надано можливість Центру в статусі бюджетної установи укласти договори з Національною службою здоров'я України.

На момент проведення аудиту в Центрі діяло 3 договори, укладені з Національною службою здоров'я України, зокрема:

- договір №3480-E820-P000 від 18.08.2020 - надання Центром послуги амбулаторної вторинної (спеціалізованої) та третинної високоспеціалізованої медичної допомоги дорослим та дітям, включаючи медичну реабілітацію та стоматологічну допомогу (термін дії з 01 липня 2020 року);
- договір №3542-E920-P000 від 07.09.2020 - перехідне фінансування на забезпечення комплексного надання медичних послуг (термін дії з 01 липня 2020 року);
- договір №4643-E920-P000 від 02.10.2020 - перехідне фінансування на забезпечення комплексного надання медичних послуг в частині умов, які застосовуються з 01.09.2020 (на доплати до заробітної плати медичним

та іншим працівникам закладів охорони здоров'я, які надають медичну допомогу хворим на гостру респіраторну хворобу COVID-19, спричинену коронавірусом SARS-CoV-2, та тим, що забезпечують життєдіяльність населення (термін дії з 01 вересня 2020 року).

Слід відмітити, що, як показало дослідження, видатки на оплату праці та нарахування на заробітну плату за травень-червень та частково за липень 2020 року у сумі 9,95 млн грн покрито за рахунок коштів спеціального фонду (в тому числі коштів, отриманих від Національної служби здоров'я України), що становить 79,7% від загального обсягу зазначених коштів з урахуванням залишків, або 93,4% від обсягу використаних за квітень-вересень 2020 року коштів.

Станом на 01.10.2020 залишок коштів спеціального фонду в Центрі становив 1,81 млн гривень.

Водночас, відповідно до абзацу третього пункту 46 Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 №228, обсяг бюджетних зобов'язань, узятих установою протягом бюджетного періоду, повинен забезпечити зменшення рівня заборгованості за бюджетними зобов'язаннями минулих періодів та недопущення виникнення заборгованості за бюджетними зобов'язаннями у поточному році.

У разі скорочення бюджетних асигнувань розпорядники повинні вживати заходів до ліквідації або скорочення обсягу бюджетних зобов'язань, які перевищують уточнені плани асигнувань загального фонду бюджету, плани надання кредитів із загального фонду бюджету, плани спеціального фонду, плани використання бюджетних коштів, помісячні плани використання бюджетних коштів (абзац четвертий пункту 46 Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 №228).

Зокрема, за квітень-вересень 2020 року Центром нараховано надбавку за складність, напруженість у роботі на загальну суму 1,206 млн грн та нарахування на неї – 0,265 млн гривень.

Різниця між нарахованою Центром надбавкою за складність, напруженість у роботі з урахуванням положень статті 3¹ Закону України «Про оплату праці» (розмір заробітної плати працівника за повністю виконану місячну (годинну) норму праці не може бути нижчим за розмір мінімальної заробітної плати) розрахунково становить 0,709 млн грн (в т.ч. нарахування 0,128 млн гривень).

Таким чином, внаслідок незабезпечення своєчасного укладання договорів з НСЗУ, спричиненого невиконанням вимог щодо автономізації Центру в зв'язку з його виключенням депутатами Київської міської ради з переліку закладів, що підлягають перетворенню в комунальні некомерційні підприємства, затвердженням ДОЗ асигнувань на оплату праці 9,38 млн грн (з яких профінансовано 2,9 млн грн), дефіциту коштів спеціального фонду кошторису та неможливості в рамках Бюджетного кодексу України фінансування Центру за рахунок загального фонду місцевого бюджету, а також вжиття керівництвом Центру недостатніх заходів, спрямованих на недопущення виникнення

заборгованості за бюджетними зобов'язаннями (мінімізація, оптимізація витрат тощо) станом на 01.10.2020 року в бухгалтерському обліку Центру утворилася кредиторська заборгованість по оплаті праці та нарахуваннях на заробітну плату на загальну суму 5,47 млн гривень.

В ситуації що склалася, для вирішення проблемних питань пов'язаних із фінансуванням Центру (в тому числі погашенням кредиторської заборгованості) Департаментом напрацьовано наступні рекомендації:

КМКОЛ «ЦМХО» – вжити заходів щодо оптимізації штатного розпису та здійснювати планування видатків на виплату заробітної плати з урахуванням фінансових можливостей спеціального фонду кошторису.

Департаменту охорони здоров'я - розглянути питання ініціювання виділення додаткових коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення підтримки окремих закладів та заходів у системі охорони здоров'я або здійснення перерозподілу виділених обсягів коштів такої субвенції.

ВРАХУВАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ

за результатами позапланового аудиту діяльності Київської міської клінічної офтальмологічної лікарні «Центр мікрочірургії ока» щодо стану розрахунків по заробітній платі за період з 01.04.2020 по 01.10.2020 року

(аудиторський звіт від 11.12.2020 року №070-5-13/41)

станом на 16.12.2020

Висновок (результат) аудиту/доказова база	Рекомендації	Стан врахування рекомендацій	Ефект від впровадження рекомендацій, тис. грн з ПДВ		Причини неврахування
			Фінансовий	Економічний	
<p>1. Внаслідок незабезпечення своєчасного укладання договорів з НСЗУ, спричиненого невиконанням вимог щодо автономізації Центру в зв'язку з його виключенням депутатами Київської міської ради з переліку закладів, що підлягають перетворенню в комунальні некомерційні підприємства, затвердженням ДОЗ асигнувань на оплату праці 9,38 млн грн (з яких профінансовано 2,9 млн грн), дефіциту коштів спеціального фонду кошторису та неможливості в рамках Бюджетного кодексу України фінансування Центру за рахунок загального фонду місцевого бюджету, а також вжиття керівництвом Центру недостатніх заходів, спрямованих на недопущення виникнення заборгованості за бюджетними зобов'язаннями (мінімізація, оптимізація витрат тощо) станом на 01.10.2020 року в бухгалтерському обліку Центру утворилася кредиторська заборгованість по оплаті праці та нарахуваннях на заробітну плату на загальну суму 5,47 млн гривень.</p>	<p>1. Вжити заходів щодо оптимізації штатного розпису та здійснювати планування видатків на виплату заробітної плати з урахуванням фінансових можливостей спеціального фонду кошторису.</p>	Не враховано	X	X	Термін врахування не настав (11.01.2021)